

Пояснювальна записка

Метою базової загальної середньої освіти є розвиток і соціалізація учнів, формування у них національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Мета базової загальної середньої освіти досягається шляхом залучення учнів на уроках трудового навчання до проектної діяльності як провідного засобу розвитку і навчання учнів, формування у них здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на практиці реалізувати заплановане.

Зміст навчальної програми орієнтовано на формування в учнів ключових і предметних компетентностей, які покликані наблизити процес трудового навчання до життєвих потреб учня, його інтересів та природних здібностей.

Ключова компетентність – це знання уміння і навички у комплексі із сформованою життєвою позицією учня.

У формуванні ключових компетентностей беруть участь усі навчальні предмети, інтегруючи процес навчання навколо них. Кожен предмет маючи власний компетентнісний потенціал вносить свою лепту у формування ключових компетентностей, тобто у творення навчального середовища української школи.

Для формування ключових і предметних компетентностей у зміст кожного предмету закладено наскрізні змістові лінії: **«Екологічна безпека та сталий розвиток»**, **«Громадянська відповідальність»**, **«Здоров'я і безпека»**, **«Підприємливість та фінансова грамотність»**.

Призначення наскрізних інтегрованих змістових ліній – формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях або виконання практичних завдань наближених до життя.

Результатом вивчення наскрізних змістових ліній є процес формування ключових компетентностей, які характеризуються доповненням учнівського досвіду з урахуванням їхніх природних нахилів та здібностей, професійних намірів, наявних готових знань з різних предметів.

Змістова лінія **«Екологічна безпека та сталий розвиток»** націлена на формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

Учні 5–6 класів у процесі трудового навчання орієнтують: на розуміння ролі деревини та інших матеріалів природного походження, як важливого екологічного ресурсу у збереженні довкілля; формування уявлення про сучасні технології виготовлення конструкційних матеріалів; усвідомлення важливості вибору миючих засобів та їх впливу на довкілля.

Учні 7–9 класів у процесі трудового навчання орієнтують: на усвідомлення важливості безвідходного виробництва; розуміння шкідливого

впливу штучних матеріалів на навколишнє середовище; обґрунтування значення штучних матеріалів для збереження природних ресурсів.

«Громадянська відповідальність» націлена на формування відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства, а також важливість національної ініціативи; спирається у своїй діяльності на культурні традиції і вектори розвитку держави.

Учні 5–6 класів у процесі трудового навчання орієнтують: визначати у співпраці з учителем та іншими учнями алгоритм взаємодії для розв'язання практичних соціально значимих завдань чи проектів; на усвідомлення важливості дотримуватися етикету для створення власного позитивного іміджу.

Учні 7–9 класів у процесі трудового навчання орієнтують: на здатність обґрунтовувати власну позицію щодо галузей застосування конструкційних матеріалів, технології їх обробки; уміння оцінювати результати власної діяльності; усвідомлювати власний вибір майбутньої професії, критично ставитись до цього вибору.

Вивченням питань, що належать до змістової лінії **«Здоров'я і безпека»** прагнуть сформувати учня як духовно, емоційно, соціально і фізично повноцінного члена суспільства, який здатний дотримуватися здорового способу життя і формувати безпечне життєве середовище.

Учні 5–6 класів у процесі трудового навчання орієнтують: розуміти необхідність дотримання правил безпечної праці та організації робочого місця; безпечно користуватися побутовими електроприладами; дотримуватися послідовності дій при виявленні пошкоджень чи несправностей побутових електроприладів; критично ставитись до інформації про товари для збереження власного здоров'я.

Учні 7–9 класів у процесі трудового навчання орієнтують: дотримуватись правил безпечної праці при виконанні технологічних операцій; розуміти шкідливий вплив фарбових матеріалів на здоров'я людини та способи запобігання від їхньої дії; доглядати одяг, взуття та дотримуватись відповідних санітарно-гігієнічних вимог; розпізнавати маркування пластмас для виявлення впливу штучних матеріалів на власне здоров'я та навколишнє середовище; розуміти чинники впливу хімічних матеріалів на здоров'я людини.

Змістова лінія **«Підприємливість та фінансова грамотність»** націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Учні 5–6 класів у процесі трудового навчання орієнтують: на проведення, під час проектування, міні-маркетингового дослідження з метою обґрунтування призначення і конструкції виробу; уміння розрізняти групи товарів, які реалізуються у торговельній мережі; виконання різноманітних технологічних операцій та здатності уміло добирати ті з них, які дозволяють найбільш ефективно розв'язувати практичні завдання; визначення орієнтованої вартості витрачених матеріалів для виготовленого виробу.

Учні 7–9 класів у процесі трудового навчання орієнтують: на формування умінь економно використовувати природні матеріали під час їх обробки; визначати необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу; визначати призначення та функціональність виробу та відповідно розробляти його конструкцію; визначення орієнтовної вартості виробу як готового продукту; добір інструментів та пристосувань відповідно до визначених завдань.

Трудове навчання, крім вище зазначених, розв'язує внутрішньо предметні завдання, що пов'язані з формуванням в учнів проектно-технологічної компетентності.

Проектно-технологічна компетентність – це здатність учня застосовувати знання, умінь, навички у процесі проектно-технологічної діяльності учнів для виготовлення виробу (або надання послуги) від творчого задуму до його втілення у готовий продукт (послугу) за обраною технологією.

Навчальний процес зорієнтований на кінцевий результат у вигляді **очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів**, який розміщено у лівій частині програми, в однойменній колонці. Навчальний матеріал з вище згаданих наскрізних змістових ліній можна побачити, як виділений курсивом текст у цій колонці.

Провідним завданням учителя є реалізація очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів, таким шляхом, як це визначить учитель відповідно до матеріально-технічних можливостей шкільної майстерні, інтересів і здібностей учнів, фахової підготовки самого учителя.

Особливістю побудови цієї навчальної програми є відсутність навчального матеріалу у вигляді теоретичних положень, техніко-технологічних понять для їх обов'язкового вивчення. Натомість, навчальний програмовий матеріал для засвоєння учнями, укладено в таблиці у вигляді наступних опцій (колонках таблиці):

- очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів;
- об'єкти навчально-трудової та проектної діяльності учнів;
- технології.

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів укладено у вигляді трьох складових компонентів: знаннєвого, діяльнісного, ціннісного. Вказані результати складають основу освітніх цілей у роботі учителя, орієнтують його на запланований навчальний результат.

Об'єкти навчально-трудової та проектної діяльності учнів - це навчальні і творчі проекти учнів, які можуть виконуватись будь-якою технологією з представлених у змісті програми, з відповідним добром конструкційних матеріалів, плануванням робіт необхідних для створення виробу від творчого задуму до його практичної реалізації.

Технології укладено у вигляді переліку процесів обробки різних матеріалів, з якого учитель спільно з учнями обирають найбільш доцільні для виготовлення проектного виробу.

Таким чином, орієнтовний алгоритм роботи учителя складається з наступних послідовних кроків:

1) учитель разом з учнями обирають об'єкт проектування, з урахуванням їх здібностей та інтересів а також можливостей матеріально-технічного забезпечення шкільної майстерні;

2) досліджують і добирають матеріали для виготовлення виробу, визначають необхідні технологічні процеси, за допомогою яких буде виготовлено виріб;

3) обґрунтовують його конструкцію (методами проектування) і відповідно укладають необхідні проектно-технологічні документи — малюнок, ескіз, технічний рисунок, кресленик, схема тощо.

Вказана робота спрямована на формування суб'єктної (активної та інтерактивної) позиції учня у навчальному процесі, коли він у співпраці з учителем та однокласниками бере участь у конструюванні власної освітньої траєкторії.

Провідним засобом такої діяльності учня виступає метод проектів. Результатом навчально-трудової діяльності учнів має бути **проект** у вигляді виробу чи послуги. Так, у 5-6 класах учні можуть опанувати 6 – 10 проектів, у 7-8 класах від 4 до 6 проектів, у 9-му класі 2 проекти.

Кількість годин на опанування проекту вчитель визначає самостійно в залежності від складності виробу та технологій обробки, що застосовуються. При цьому одна й та ж технологія може використовуватися як основна не більше 2-х раз в одному класі.

У ході вище описаної практичної, проектної діяльності учень доповнює власний досвід техніко-технологічними і проектними уміннями, навичками, знаннями, на основі чого у нього формується комплекс власних суджень, цінностей, ставлень, який слід розуміти як **проектно-технологічні компетентності**.

Вивчення теоретичного матеріалу, технічних понять, а також формування відповідних умінь і навичок відбувається у послідовності визначеній на власний розсуд учителя, з урахуванням індивідуальних особливостей і здібностей учнів.

Учитель самостійно формує теми, необхідні для засвоєння учнями, згідно обраних об'єктів проектування для їх виготовлення, визначає і планує необхідну кількість навчальних годин для вивчення ними відповідних процесів з обробки матеріалу тощо. Така академічна автономія учителя «обмежена» лише запланованими очікуваними результатами навчально-пізнавальної діяльності учнів, які визначають логіку його підготовки до навчального року, семестру, розділу чи окремого уроку.

Для набуття учнями корисних навичок під час навчального процесу програмою передбачено розділ «Технологія побутової діяльності та самообслуговування». Цей розділ вивчається як окремі маленькі проекти, які не входять до передбаченої кількості проектів, вивчаються в будь-який час не порушуючи при цьому календарний план. Це може бути після закінчення виконання проекту; перед закінченням чи на початку четверті, семестру, навчального року; у випадках, коли учні з тих чи інших причин (багато відсутніх, невідповідності до уроку, релігійні чи шкільні свята тощо) не можуть

виконати заплановану роботу. На їх опанування відводиться 1-2 год. на проект.

Навчальна програма з трудового навчання для 5 – 9 класів розроблена відповідно до вимог Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23 листопада 2011 р. та Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 03.04.2012 № 409, відповідно до яких на вивчення трудового навчання в усіх загальноосвітніх навчальних закладах відводиться у 5 – 6 класах 2 год. на тиждень, у 7 – 9 класах 1 год. на тиждень.

Під час роботи у навчальній майстерні на кожному уроці треба звертати увагу на дотримання учнями правил безпечної роботи, виробничої санітарії й особистої гігієни, навчати їх тільки безпечних прийомів роботи, ознайомлювати із заходами попередження травматизму.

5 клас

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Об'єкти навчально-трудової та проектної діяльності учнів	Технології
Розділ I. Основи матеріалознавства та технології обробки		
Учень знайомиться з правилами внутрішнього розпорядку навчальної майстерні та елементами технологічної діяльності. <i>Визначає у співпраці з учителем та іншими учнями алгоритм взаємодії в майстерні.</i> Знаннєвий компонент Знає етапи проектування. Розуміє сутність методу фантазування. Називає конструкційні матеріали необхідні для виготовлення запланованого виробу. Розрізняє та називає інструменти та пристосування для обробки конструкційних матеріалів. <i>Розуміє необхідність дотримання правил безпечної праці та організації робочого місця.</i>	1. Підставка під гарячий посуд з термостійкими з'єднаннями. 2. Підставка під горняк. 3. Кухонна дощечка. 4. Підставка для гаджета. 5. Органайзер для рукоділля. 6. Підставка для випалювача (паяльника). 7. Серветниця. 8. Гольниця. 9. Брелок. 10. М'яка пласка іграшка. 11. Об'ємна м'яка	- Технологія обробки текстильних та нетканих матеріалів ручним способом. - Технологія обробки текстильних та нетканих матеріалів машинним способом. - Технологія обробки деревинних матеріалів (ДВП, фанера). - Технологія обробки деревини.

Діяльнісний компонент Дотримується послідовності етапів проектної діяльності. Відтворює метод фантазування при проектуванні виробу. <i>Проводить міні-маркетингові дослідження для обґрунтування вибору виробу та його конструкційних особливостей.</i> Розпізнає конструкційні матеріали. Виконує малюнок виробу. Виконує технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення. Добирає інструменти та матеріали для виготовлення виробу. Дотримується прийомів роботи з інструментами та пристосуваннями. Визначає необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу. Вирізняє технології виготовлення та оздоблення виробів поширені в регіоні проживання за характерними ознаками. <i>Характеризує різні технології як види декоративно-ужиткового мистецтва.</i> Виготовляє виріб. Оздоблює виріб за готовою композицією. <i>Дотримується правил безпечної праці при виконанні технологічних операцій.</i> Добирає та використовує знаряддя праці при розв'язанні практичних завдань. Ціннісний компонент <i>Робить висновки про необхідність економного використання конструкційних матеріалів.</i> Усвідомлює важливість дотримання безпечних прийомів праці. Усвідомлює значущість виробу що виготовляється. <i>Усвідомлює розвиток техніки.</i>	іграшка. 12. Ялинкова прикраса. 13. Лялька-мотанка. 14. Закладка для книги. 15. Серветка. 16. Торбинка для дрібничок. 17. Рамка для фото. 18. Листівка. 19. Статична іграшка. 20. Рухома іграшка. 21. Іграшкові меблі. 22. Головоломка з дроту. 23. Пазли. 24. Кухонне приладдя (лопатка, виделка, тощо). 25. Декоративні квіти. 26. Панно, картина. 27. Декоративний свічник. 28. Макет транспортного засобу. 29. Прикраси з бісеру, стрічок, ниток, тощо. 30. Гарячі напої. 31. Бутерброди. 32. Салати. 33. Вирощування кімнатних рослин.	- Технологія виготовлення аплікації. - Технологія плетіння. - Технологія плетіння технікою макраме. - Технологія виготовлення ляльки-мотанки. - Технологія обробки тонколистового металу. - Технологія обробки дроту. - Технологія виготовлення вишитих виробів початковим, лічильними та декоративними швами. - Технологія виготовлення виробів з бісеру. - Технологія ниткографії. - Технологія ажурного випилювання. - Технологія приготування їжі. - Технологія вирощування кімнатних рослин.
Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування		
Знаннявий компонент	Завдання з	- Технологія

Знає правила безпечного користування електроприладами. Розрізняє столові прибори. Діяльнісний компонент <i>Безпечно користується побутовими електроприладами.</i> Розпізнає найпростіші пошкодження побутових електроприладів. <i>Дотримується послідовності дій при виявленні пошкоджень чи несправностей побутових електроприладів.</i> Сервірує стіл. Уміло поводить за столом. Ціннісний компонент <i>Усвідомлює важливість дотримання правил безпечного користування побутовими електроприладами.</i> <i>Усвідомлює важливість дотримання етикету для створення власного позитивного іміджу.</i>	елементами проектування пов'язані із життєдіяльністю та самообслуговуванням учня: 1. «Сервірування святкового столу», 2. «Побутові електроприлади в моєму житті»	безпечного користування електроприладами. - Культура споживання їжі. - Елементи грамоти споживача. - Технологія сервірування столу.
--	--	--

6 клас

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Об'єкти навчально-трудової та проектної діяльності учнів	Технології
Розділ І. Основи матеріалознавства та технології обробки		
Знаннявий компонент Розуміє етапи проектування. Знає властивості конструкційних матеріалів. <i>Розуміє роль природних матеріалів, як важливого екологічного ресурсу у збереженні довкілля.</i> Розрізняє та називає інструменти та пристосування для обробки конструкційних матеріалів. Має уявлення про масштаб. Діяльнісний компонент Розрізняє етапи проектної діяльності.	1. Підставка під гарячий посуд з термостійкими з'єднаннями. 2. Підставка під горнятко. 3. Кухонна дощечка. 4. Підставка для гаджета. 5. Органайзер для рукоділля. 6. Підставка для випалювача	- Технологія обробки текстильних та нетканих матеріалів ручним способом. - Технологія обробки текстильних та нетканих матеріалів машинним способом. - Технологія

Використовує за алгоритмом методи фантазування та біоформ при проектуванні виробу. Добирає конструкційні матеріали в залежності від їх властивостей. Читає та виконує зображення плоскої деталі (схеми). Визначає типи деталей. Розрізняє деталі за способом отримання. Виконує технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення. Добирає інструменти та матеріали для виготовлення виробу. Дотримується прийомів роботи з інструментами та пристосуваннями. Визначає необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу. Вирізняє технології виготовлення та оздоблення виробів поширені в регіоні проживання за характерними ознаками. Виготовляє виріб. Оздоблює виріб за готовою композицією. <i>Дотримується правил безпечної праці при виконанні технологічних операцій.</i> Ціннісний компонент Обговорює та висловлює судження щодо цінності конструкційних матеріалів природного походження. Обґрунтовує взаємозв'язок між дотриманням технології виготовлення та якістю виробу. Усвідомлює значення деталі, як частини виробу.	(паяльника). 7. Серветниця. 8. Гольниця. 9. Брелок. 10. М'яка пласка іграшка. 11. Об'ємна м'яка іграшка. 12. Ялинкова прикраса. 13. Лялька-мотанка. 14. Закладка для книги. 15. Серветка. 16. Торбинка для дрібничок. 17. Рамка для фото. 18. Листівка. 19. Статична іграшка. 20. Рухома іграшка. 21. Іграшкові меблі. 22. Головоломка з дроту. 23. Пазли. 24. Кухонне приладдя (лопатка, виделка тощо). 25. Декоративні квіти. 26. Панно, картина. 27. Декоративний свічник. 28. Макет транспортного засобу. 29. Прикраси з бісеру, стрічок, ниток, тощо. 30. Гарячі напої. 31. Бутерброди.	обробки деревинних матеріалів - (ДВП, фанера). - Технологія обробки деревини. - Технологія виготовлення аплікації. - Технологія плетіння. - Технологія плетіння технікою макраме. - Технологія виготовлення ляльки-мотанки. - Технологія обробки тонколистового металу. - Технологія обробки дроту. - Технологія виготовлення вишитих виробів початковим, лічильними та декоративними швами. - Технологія виготовлення виробів з бісеру. - Технологія ниткографії. - Технологія ажурного випилювання. - Технологія приготування їжі. - Технологія вирощування кімнатних рослин
--	--	--

	32. Салати. 33. Вирощування кімнатних рослин.	
Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування		
Знаннявий компонент Знає правила добору миючих засобів для догляду за різними видами поверхонь. Знає правила безпечного користування миючими засобами та побутовою технікою. Знає фактори що впливають на стан волосся. Діяльнісний компонент Читає і розуміє інформацію про товари. Розрізняє та добирає миючі засоби та інструменти для прибирання житла. Визначає комплекс процедур та засобів для догляду за власним волоссям в залежності від його типу. Планує дії по догляду за власним волоссям. Ціннісний компонент Критично ставиться до інформації про товари з метою збереження здоров'я. Обговорює та висловлює власну думку щодо важливості гігієни житла в житті людини. Усвідомлює важливість вибору миючих засобів та їх впливу на довкілля. Усвідомлює необхідність догляду за волоссям.	Завдання з елементами проектування пов'язані із життєдіяльністю та самообслуговуванням учня: 1. «Здоров'я та краса мого волосся», 2. «Охайне житло»	Технологія догляду за житлом Технологія догляду за волоссям

7 клас

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Об'єкти навчально-трудової та проектної діяльності учнів	Технології
Розділ I. Основи матеріалознавства та технології обробки		
Знаннявий компонент Розуміє послідовність дій для застосування	1. Підставка для спецій, прикрас,	Технологія ручної обробки деревини.

методів фокальних об'єктів та комбінаторики. Розуміє вплив властивостей конструкційних матеріалів на технологію обробки. Знає будову та принцип дії інструментів, пристосувань та обладнання для обробки конструкційних матеріалів. Діяльнісний компонент Планує власну проектну діяльність. Застосовує методи проектування. Характеризує властивості конструкційних матеріалів. Виконує технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення. Добирає матеріали, інструменти та обладнання для виготовлення виробу. Дотримується прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями та обладнанням. Визначає необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу. Вирізняє технології виготовлення та оздоблення виробів поширені в регіоні проживання за характерними ознаками. Визначає сфери застосування різних видів технологій. Виготовляє виріб. Використовує контрольно-вимірювальний інструмент. Комбінує композицію для оздоблення виробу. Оздоблює виріб. <i>Дотримується правил безпечної праці при виконанні технологічних операцій.</i> Читає та виконує графічне зображення (схеми) на дві площини проєкцій (за потреби при виконанні проекту). Розрізняє види механізмів перетворення та передачі руху. Ціннісний компонент Усвідомлює важливість правильного	сувенірів, квітів тощо. 2. Органайзер. 3. Пристосування для шкільної майстерні. 4. Вішак для одягу. 5. Гаманець. 6. Намисто, підвіска. 7. Заколка для волосся. 8. Текстильні квіти. 9. Головний убір. 10. Плечовий швейний виріб. 11. Поясний швейний виріб. 12. Світильник. 13. Корпус для флеш-накопичувача. 14. Скринька. 15. Фоторамка. 16. Кухонне приладдя. 17. Декоративна ваза. 18. Корпус годинника. 19. Динамічна іграшка. 20. Повітряний змій. 21. Свічник. 22. Підставка для гаджета. 23. Декоративна тарілка. 24. Будинок для тварини. 25. Конструктор. 26. Садовий інвентар.	Технологія механічної обробки деревини. Технологія ручної обробки сортового прокату. Технологія механічної обробки сортового прокату. Технологія оздоблення різьбленням. Технологія оздоблення мозаїкою. Технологія електротехнічних робіт. Технологія виготовлення в'язаних виробів Технологія виготовлення вишитих виробів (мережки, гладь, хрестик) Технологія виготовлення штучних квітів Технологія виготовлення виробів з бісеру. Технологія виготовлення виробів з шкіри. Технологія виготовлення виробів технікою валяння. Технологія виготовлення швейних виробів ручним способом. Технологія виготовлення швейних виробів
--	---	---

добору конструкційних матеріалів. Обґрунтовує послідовність виготовлення виробу. Усвідомлює важливість дотримання технологічної послідовності при виготовленні виробу. Усвідомлює важливість грамотного виконання графічного зображення для виготовлення виробу. Робить висновки про роль механізмів у перетворювальній діяльності.	27. Ключниця. 28. Упор для книг. 29. Блокнот. 30. Текстильна лялька. 31. Столова білизна. 32. Технологічний одяг для кухні. 33. Карнавальна маска. 34. Шарф. 35. Чохол для горнятка. 36. Чохол для одягу. 37. Килимок на стілець. 38. Панно. 39. Краватка-метелик. 40. Декоративний рушник. 41. Декоративна подушка. 42. Декоративний вінок. 43. Сумка, рюкзак. 44. Кондитерські вироби. 45. Гарніри. 46. Страви української кухні. 47. Елементи ландшафтного дизайну.	машинним способом. Технологія приготування їжі. Технологія виготовлення кондитерських виробів. Технологія ландшафтного дизайну.
---	---	---

Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування

Знаннявий компонент Наводить приклади призначення етикеток та екологічних символів. Наводить приклади застосування відповідних технологій при виконанні малярних робіт	Завдання з елементами проектування пов'язані із життєдіяльністю та самообслуговуванн	Технологія малярних робіт. Елементи грамоти споживача.
--	---	--

<i>Знає шкідливий вплив фарб і здатний запобігати їх шкідливій дії</i> Діяльнісний компонент Читає та розуміє значення спеціальних символів, штрих-кодів. <i>Розрізняє екологічні символи і стандарти якості й безпеки.</i> Добирає матеріали та інструменти для виконання малярних робіт Ціннісний компонент <i>Усвідомлює важливість правильного добору матеріалів для малярних робіт щодо доцільності та безпечності їх використання.</i> <i>Висловлює власні судження про необхідність маркування споживчих товарів.</i> <i>Усвідомлює важливість дотримання рекомендацій щодо утилізації тари.</i>	ям учня: 1. «Малярні роботи у побуті власними руками», 2. «Я споживач»	
--	--	--

8 клас

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Об'єкти навчально-трудової та проектної діяльності учнів	Технології
Розділ І. Основи матеріалознавства та технології обробки		
Знаннявий компонент Пояснює добір методів проектування. Має уявлення про сучасні технології виготовлення конструкційних матеріалів. Пояснює будову та принцип дії інструментів, пристосувань та обладнання для обробки конструкційних матеріалів. Діяльнісний компонент Визначає завдання та планує проектну діяльність. Добирає та застосовує методи проектування для вирішення завдань.	1. Підставка для спецій, прикрас, сувенірів, квітів тощо. 2. Органайзер. 3. Пристосування для шкільної майстерні. 4. Вішак для одягу. 5. Гаманець. 6. Намисто, підвіска. 7. Заколка для	- Технологія ручної обробки деревини. - Технологія механічної обробки деревини. - Технологія ручної обробки сортового прокату. - Технологія механічної обробки сортового прокату. - Технологія

Враховує переваги та недоліки конструкційних матеріалів при їх доборі. Виконує технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення. Добирає матеріали, інструменти та обладнання для виготовлення виробу. Дотримується прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями та обладнанням. Визначає необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу. Вирізняє технології виготовлення та оздоблення виробів поширені в регіоні проживання за характерними ознаками. Виготовляє виріб. Створює композицію для оздоблення виробу. Оздоблює виріб. <i>Дотримується правил безпечної праці при виконанні технологічних операцій.</i> Читає та виконує графічне зображення (схеми) на три площини проекцій (за потреби при виконанні проекту). Характеризує принцип дії машини. Ціннісний компонент Обґрунтовує доцільність визначеного плану дій. Висловлює судження про добір конструкційних матеріалів на основі критеріїв. <i>Усвідомлює вплив матеріалів хімічного походження на здоров'я людини.</i> Висловлює судження щодо вибору форми та оздоблення виробу. <i>Оцінює виконання технологічних операцій та усуває недоліки.</i> <i>Усвідомлює важливість безвідходного виробництва.</i> Усвідомлює важливість уміння читати креслення. Усвідомлює важливість машини, як складової частини розвитку техніки (технологій)	волосся. 8. Текстильні квіти. 9. Головний убір. 10. Плечовий швейний виріб. 11. Поясний швейний виріб. 12. Світильник. 13. Корпус для флеш-накопичувача. 14. Скринька. 15. Фоторамка. 16. Кухонне приладдя. 17. Декоративна ваза. 18. Корпус годинника. 19. Динамічна іграшка. 20. Повітряний змій. 21. Свічник. 22. Підставка для гаджета. 23. Декоративна тарілка. 24. Будинок для тварини. 25. Конструктор. 26. Садовий інвентар. 27. Ключниця. 28. Упор для книг. 29. Блокнот. 30. Текстильна лялька. 31. Столова білизна. 32. Технологічний одяг для кухні. 33. Карнавальна маска. 34. Шарф.	оздоблення різьбленням. Технологія оздоблення мозаїкою. - Технологія електротехнічних робіт. - Технологія виготовлення в'язаних виробів - Технологія виготовлення вишитих виробів (мережки, гладь, хрестик) - Технологія виготовлення штучних квітів - Технологія виготовлення виробів з бісеру. - Технологія виготовлення виробів з шкіри. - Технологія виготовлення виробів технікою валяння. - Технологія виготовлення швейних виробів ручним способом. - Технологія виготовлення швейних виробів машинним способом. - Технологія приготування їжі. - Технологія виготовлення кондитерських виробів.
--	---	---

	35. Чохол для горнятка. 36. Чохол для одягу. 37. Килимок на стілець. 38. Панно. 39. Краватка-метелик. 40. Декоративний рушник. 41. Декоративна подушка. 42. Декоративний вінок. 43. Сумка, рюкзак. 44. Кондитерські вироби. 45. Гарніри. 46. Страви української кухні. 47. Елементи ландшафтного дизайну.	- Технологія ландшафтного дизайну.
--	---	------------------------------------

Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування

Знаний компонент Знає види одягу та взуття, технологію догляду за ними. Називає засоби догляду за одягом та взуттям. Знає як за допомогою рослинних натуральних засобів зміцнити волосся та змінити його колір. Діяльнісний компонент Виконує добір одягу та взуття з урахуванням власних параметрів та потреб. Доглядає за одягом, взуттям та дотримується відповідних санітарно-гігієнічних вимог. Добирає зачіску відповідно до форми обличчя. Розрізняє та добирає	Завдання з елементами проектування пов'язані із життєдіяльністю та самообслуговуванням учня: 1. «Моя зачіска», 2. «Мій одяг – мій імідж»	- Мистецтво вибору зачіски. - Вибір одягу і взуття та технологія догляду за ними.
---	--	--

<i>рослинні засоби для догляду за волоссям.</i> Ціннісний компонент Усвідомлює важливість догляду за одягом та взуттям. <i>Критично ставиться до використання одягу та взуття в залежності від потреб та санітарно-гігієнічних вимог.</i> <i>Висловлює судження про переваги натуральних рослинних засобів при догляді за волоссям.</i>		
---	--	--

9 клас

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Об'єкти навчально-трудової та проектної діяльності учнів	Технології
Розділ І. Основи матеріалознавства та технології обробки		
Знаннєвий компонент Знає властивості та сфери застосування сучасних конструкційних матеріалів. Характеризує будову та принцип дії інструментів, пристосувань та обладнання для обробки конструкційних матеріалів. Пояснює застосування автоматичних пристроїв у технологічних процесах, побуті. Діяльнісний компонент Характеризує результати проектування на кожному етапі та спів ставляє їх з запланованими. Обґрунтовує доцільність вибору конструкційних матеріалів. Виконує технологічні операції відповідно до обраного виробу та технології його виготовлення. Добирає матеріали, інструменти та обладнання для виготовлення виробу. Дотримується прийомів роботи з інструментами, пристосуваннями та	Вимоги до проекту: 1. Виконання техніко-технологічної документації. 2. Поєднання різних технологій обробки конструкційних матеріалів. 3. Використання основ наук (міжпредметних зв'язків) при проектуванні виробу. 4. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій в процесі	- Технологія ручної обробки деревини. - Технологія механічної обробки деревини. - Технологія ручної обробки сортового прокату. - Технологія механічної обробки сортового прокату. - Технологія оздоблення різьбленням. - Технологія оздоблення мозаїкою. - Технологія

обладнанням. Визначає необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу. Вирізняє технології виготовлення та оздоблення виробів поширені в регіоні проживання за характерними ознаками. Виготовляє виріб. Створює композицію для оздоблення виробу. Оздоблює виріб. Характеризує сфери застосування електрифікованих знарядь праці. <i>Дотримується правил безпечної праці при виконанні технологічних операцій.</i> Читає та виконує кресленик деталей виробу та технічний рисунок (за потреби при виконанні проекту). Розпізнає автоматичний пристрій за принципом його дії. Ціннісний компонент Усвідомлює доцільність застосування методів проектування для вирішення завдань. <i>Прогнозує якість виготовлення, вартість та сферу застосування виробу у залежності від вибору конструкційних матеріалів.</i> <i>Обґрунтовує власні судження щодо галузей застосування конструкційних матеріалів.</i> <i>Оцінює результати власної діяльності.</i> Усвідомлює важливість вторинної переробки сировини. Усвідомлює значення стандартів у процесі створення графічної документації. Усвідомлює важливість автоматики у побуті та виробництві	проектування виробу. 5. Соціальна значущість (для розв'язання практичних завдань громади, школи, родини). Орієнтовний перелік творчих проектів: 1. Обладнання зони відпочинку на вулиці, в школі, вдома (лавка, стіл, гойдалка, садові фігури, ліхтар, стіл тощо) 2. Корисні речі для інтер'єру школи, дитячого садка, громадських місць, помешкання. 3. Вироби в етнічному стилі. 4. Корисні речі для людей з обмеженими можливостями. 5. Обладнання та пристосування для навчальних кабінетів. 6. Одяг для тематичних свят. 7. Вироби для власних потреб. 8. Нове життя старим речам.	електротехнічних робіт. - Технологія виготовлення в'язаних виробів. - Технологія виготовлення вишитих виробів. - Технологія виготовлення штучних квітів. - Технологія виготовлення виробів з бісеру. - Технологія виготовлення виробів з шкіри. - Технологія виготовлення виробів технікою валяння. - Технологія виготовлення швейних виробів машинним способом. - Технологія ландшафтного дизайну.
Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування		
Знаннявий компонент Називає основні стилі одягу. Знає і називає види одягу.	Завдання з елементами проектування	- Технологія проектування власного стилю

Діяльнісний компонент Виконує проект із створення власного стилю в одязі. Уміє врахувати особливості власної фігури у доборі одягу, поєднувати види одягу тощо. Добирає краватки та виконує способи їх зав'язування Ціннісний компонент Усвідомлює власний стиль в одязі	пов'язані із життєдіяльністю та самообслуговуванням учня: «Мій власний стиль»	
--	---	--